

ד' – זרק ונח על גב זיז כל שהוא רבי מחייב If someone threw an object and it landed upon a small protrusion, **רבי** says that **he is חייב** a קרבן חטאת.

Overview

answered that our משנה which does not require neither עקירה nor הנחה from a ¹מקום ד' **רבי** however did not specify where **רבי** says this. The גמרא is discussing which statement of **רבי**, is **רבי יוסף** referring to. Is it the case of **זרק ונח ע"ג זיז כל שהוא**? The גמרא refutes that it is certainly not this case (and even without the גמרא's refutation it cannot be the case because it only proves הנחה, not עקירה), so it must be the case of **זרק מרה"ר** that **רבי יהודה** accepts the interpretation of **רבי יוסף** and לרה"ר ורה"י באמצע, which proves that **רבי** does not require a ²מקום ד' neither for עקירה nor הנחה. This is what **רבי יוסף** meant when he said **הא מני רבי היא**. However according to the reading in various texts in פרק הזורק this cannot be, for **רבי יוסף** states there, that **רבי יהודה** never interpreted this case of **רבי**, so what could **רבי יוסף** possibly mean that **הא מני רבי היא**?

You may ask, the previous question still remains – דילמא הנחה הוא דלא בעי הא עקירה בעי perhaps only the הנחה does not require a ¹מקום ד', but an עקירה does require a ²מקום ד', **רבי**'s ruling was only about a הנחה but not about an עקירה, so **רבי יוסף** definitely did not refer to this ruling of **רבי**. **ויש לומר דבלאו הכי פריך שפיר** answers that we can say that this is indeed a valid refutation, however the גמרא refutes it in another manner, but really could have chosen this refutation as well.² The גמרא was not particular in its refutation, for the גמרא anticipated that **רבי יוסף** was really referring to the other case of **רבי**, namely **זרק מרה"ר לרה"ר ורה"י באמצע**, based on **רבי יהודה**'s interpretation, and from there we see that **רבי** maintains that neither עקירה nor הנחה require a ³מקום ד'. This question and answer lay the groundwork for the upcoming question.

There is a difficulty however according to those texts in the פרק הזורק whose reading concerning אבל קשה לספרים דגרסי לקמן בהזורק (דף צ"א), **על מילתא דרב יהודה דאמר בסמוך** that which **רבי יהודה** will soon mention concerning the case of **זרק מרה"ר לרה"ר ורה"י באמצע**, where **רבי** is מחייב,

¹ assumes that **רבי יוסף** was aware of the previous refutation **בעי הא עקירה בעי**, and is responding to it, saying that **רבי** holds that neither עקירה nor הנחה require a ²מקום ד'

² The advantage of the גמרא's refutation may be that we cannot assume that **רבי** does not require a ³מקום ד' even by הנחה, as opposed to תוספות, where we cannot assume only עקירה.

קרבות two מחייב רבי is said that רב יהודה - מחייב היה רבי שנים and one for הוצאה; the גמרא in הזורק continues:

רב יהודה's **חסדא**³ – **that רב חסדא** **had a difficulty** with **רב חסדא** **asked:** **וייתיב רב חסדא וקא קשיא ליה** interpretation of **רבי**, and **רב חסדא** asked:

do you mean to say that רב יהודה רב – **למימרא דרבי מחייב אתודלה במקום אב וכו'** at the same time, **is** רבי **אב** במקום **אב**, **מחייב אתודלה** **במקום אב**, how can he be **חייב** for הוצאה והכנסה, **תולדה** of תולדה and we find that רבי holds that you are not **חייב** on a **מקום אב**? The גמרא there continues:

רב responded to רב יוסף⁴ – אמר ליה רב יוסף מר אדרבי מתני לה וקא קשיא ליה
 You sir have learnt that רב יהודה רבי was referencing רבי, and therefore
 had this difficulty - the above mentioned contradiction,

אנן אדרבי יהודה מתניין לה – we however reference רב יהודה's statement to the רב of יהודה⁵,
 דין of

הזורק according to רבי יהודה who says that – לדברי רבי יהודה דאמר חייב ב' רבי יהודה on this רב commented that מרה"י לרה"ר ועבר ד' אמות ברה"ר חייב holds he is מעביר ד' אמות ברה"ר and one for הוצאה and one for חייב שתיים, and since רבי יהודה never said that פטור is תולדה במקום אב, there is no problem,

however does not hold that you are two **חייב** **– אבל לרבי לא מחייב ב'**
זרק מרה"ר לרה"ר ורה"י באמצע in the case of קרבנות

because רבי holds that you are not liable
– דלא מחייב רבי אתולדה במקום אב
תולדה במקום אב

therefore how did רב יוסף want to answer that our משנה is according to רבי since according to these texts רב יוסף states that we have no indication that רבי is מחייב שתיים, in fact since רבי holds לא מחייב שתיים, he cannot be מחייב שתיים, so obviously -

the original question still remains perhaps a הנחה does not require a מקום ד' but an עקירה does require a מקום ד', so what did רב יוסף mean when he said הא מני רבי היא. It seems that he did not even begin to address the question?!

In summation: דילמא הנחה assumes that רב יוסף is coming to answer the refutation עקירה והנחה לא בעי מקום, and will show us that רבי holds that both עקירה והנחה לא בעי מקום, because from there we could not have meant the case of זרק ונה ע"ג זיו כל שהוא, because from there we only know הנה. Therefore he must have meant the case of זרק מרה"ר לרה"ר באמצע, according to the interpretation of רב יהודה who says מחייב היה רבי שתים, which would definitely prove that רבי holds that עקירה והנחה לא בעי מקום ד', the problem is that רב יוסף says in פרק הזורק that רבי is not מחייב שתים, therefore we have no proof concerning עקירה.

רב יוסף – we can answer this question by saying that רב יוסף was indeed referring to the case of זרק ונח ע"ג זיו כל שהוא, nevertheless you cannot ask בעי הא עקירה בעי דילמא הנחה הוא דלא בעי הא עקירה בעי **רב יוסף maintains**

³ In our (א.ז.א) גמרות the text reads רב חנא, see gloss there.

⁴ Other texts (see תוספות in ר"ת) reverse the roles, רב יוסף asked the question and רב חסדא responded.

⁵ Let us distinguish between **רבי יהודה** the **תנא**, and **רב יהודה** the **אמורא**

קלוטה ר"ע" – **that only on s'ע" principle of דדוקא אקלוטה דרבי עקיבא**
where the object does not rest at all – **דליכא הנחה כלל**
הא עקירה בעי – **only there is it appropriate to ask** – **איכא למיפרך** **הא עקירה בעי**
 since קלוטה is such a novel concept, we will apply it minimally, only by **הנחה**
however concerning רבי who does – **אבל ארבי דבעי הנחה על גב זיו כל שהוא**
require a הנחה albeit on a שהוא זיו כל שהוא
that a – **הוא הדין דלעקירה סגיא בכל שהוא**
minimal place suffices.

Since קלוטה maintains ר"ע, that means that not only is a מקום ד' not required for הנחה, but rather that there is no concept of הנחה – the object being at rest – at all, all that is required to complete the מלאכה is קלוטה. Therefore we cannot say for sure that ר"ע holds that less than a מקום ד' is also a מקום חשוב, for ר"ע merely says that no הנחה is required, קלוטה is sufficient. When a מקום is required however, as in עקירה, ר"ע may well agree that a מקום ד' is required⁶. רבי however requires a מקום הנחה albeit a כל שהוא, therefore we assume that רבי maintains that a כל שהוא is also a מקום, and there is no reason to differentiate between עקירה and הנחה. Therefore when רבי יוסף said **הא מני רבי היא**, he meant the case of זרק ונח ע"ג. **הא מני רבי היא**, he meant the case of זרק ונח ע"ג, that since for הנחה, a כל שהוא is sufficient, the same is true for עקירה.

however the גמרא further (ה,א) – **ומיהו להש"ס בסמוך ליה ליה סברא דרב יוסף**
does not hold of s'יוסף רב reasoning i.e. that if for a הנחה, a כל שהוא is sufficient, the same applies to עקירה, for we see that -

רב יצירא – **the גמרא** **asks on רבי יצירא**, who wanted to say that our משנה is according to אחרים⁷ who says that if the receiver stood in his place and caught the object, the thrower is חייב, so we see that a מקום ד' is not required (for הנחה); on this the גמרא asks:

perhaps אחרים requires the עקירה to be – **דילמא אחרים בעו עקירת מקום ד'**
from a מקום ד'

and a minimal amount is not sufficient as it – **ולא סגיא בכל שהוא כמו בהנחה**
is by הנחה. We see clearly that even though אחרים requires a הנחה on a כל שהוא (like רבי); nevertheless the גמרא maintains that it does not prove that the same is true for עקירה. This is in contradiction to רבי יוסף's position according to תוספות. In conclusion: this פשוט of זרק ונח ע"ג, was referring to the case of זרק ונח ע"ג, when he said **הא מני רבי היא**, was referring to the case of זרק ונח ע"ג. The ר"ת, however, will maintain that רבי יוסף was referring to the case of זרק מרה"ר לרה"ר, as we shall presently see.

The ר"ת maintains however that the text in – **ולרבינו תם נראה דגרסינן בהזורק**
should read:

רב יהודה – **that רב יוסף had the question** **רב יוסף וקא קשיא ליה**
 say that רבי is not מחייב in the case of זרק מרה"ר לרה"ר, since רבי is not מחייב במקום אב

and רב חסדא – **אמר ליה רב חסדא וכו'** – **רב חסדא** etc. “You sir have learnt that רב יהודה was referencing רבי, and therefore had this difficulty etc”.

⁶ According to this we may interpret **הא עקירה בעי** דלא, to mean that “perhaps a הנחה is not required **at all**, however an עקירה is required”, and therefore it has to be from a מקום ד'.

⁷ אלישע בן אבויה refers to רבי מאיר who learnt by the heretic אחרים

and now everything works out properly, for it is indeed רב יוסף who references s'יהודה רבי statement to רבי. According to this reading of the text רב יוסף maintains that רבי holds, according to s'יהודה interpretation, that he is חייב שתים, so we have proof that עקירה והנחה do not require a מקום ד' and it was this case of רבי that רב יוסף was referring to, not the case of זרק. ונה ע"ג זיז כל שהוא.

and when the גמרא will soon refute this proof, by saying but we have learnt that etc. meaning that we cannot prove anything from this case of זרק מרה"ר לרה"ר ורה"י באמצע (גמרא see),

the גמרא could have just as well refuted this proof by quoting s'יהודה רב own difficulty with רב s'יהודה interpretation in (צז,ב), פרק הזורק that רב יהודה cannot be correct when he says מחייב היה רבי שתים:

מחייב אתולדה במקום אב⁸ – for רבי is not דרבי לא מחייב אתולדה במקום אב **as we learnt in a ברייתא that the תורה says** מלאכת שבת, אלה הדברים concerning פרשת ויקהל ל"ט, from here we learn the חייב אתולדה במקום אב. If רב יהודה is incorrect and רבי is not מחייב שתים, then there is no proof from this case.⁹ תוספות continues:

The text reading of the ר"ת appears to be the correct one, that רב יוסף said that רב יהודה holds that רבי מחייב שתים, and not רבי יהודה מחייב שתים

for according to the other reading; that רב יוסף references s'יהודה רבי statement,

that רבי יהודה is מחייב שתים in the case of זרק מרה"י – דמחייב שתים אדרבי יהודה – לרה"ר ועבר ד' אמות ברה"ר, then –

there will be a contradiction from one statement of רב יוסף to another

for the גמרא says there (צז,ב) clearly that רב יהודה ורב יוסף both agree

that רבי יהודה is only מחייב אחת, so how can we justify the other reading where רב יוסף claims that רב יהודה said that רבי יהודה is מחייב שתים, when רב יוסף himself says that רבי יהודה מחייב אחת. תוספות continues: however -

this proof can be negated

for רב יוסף merely said in the name of רב יהודה

⁸ See תוס' שבת דף צז,ב ד"ה למימרא, where תוספות suggests a possible refutation to this question

⁹ There is a difference if רב יוסף מתני להא דרב and has difficulty with it, or if רב יוסף מתני להא דרב יהודה ארבי, proving that רבי מחייב שתים; in the former we are told that רבי מחייב שתים, according to רב יהודה, proving that רבי מחייב שתים; in the latter we have a difficulty understanding it and we may attempt to refute it, in the latter however, no one even says that רבי מחייב שתים and therefore there is no אמינא even of a ראייה. See 'Thinking it over' #4.

מחייב שתיים is רבי יהודה – דרבי¹⁰ יהודה מחייב שתיים

as to himself, he does not hold like that i.e. that **as to** – וליה לא סבירא ליה רבי יהודה מחייב שתיים, therefore the text may read that רב יוסף said that רבי יהודה maintains that רבי יהודה מחייב שתיים.

Summary

ודילמא הנחה הוא דלא בעי רב יוסף is replying to the question assumes that רב יוסף is replying to the question ¹¹ but did not specify which case of רבי he was referring to. To which תוספות offers two alternate approaches. 1) That רב יוסף was referring to the case of זרק ונח ע"ג, and we cannot ask בעי הא עקירה בעי, for that question is applicable only if we say קלוטה, not if we hold that a הנחה גמרא in גמרא is required. This approach is dictated by the reading of the text in פרק הזורק that רב יוסף maintains that רבי יהודה never said שתיים רבי יהודה. 2) The ר"ת maintains that רב יוסף was referring to the case of זרק מרה"ר לרה"ר and the text in פרק הזורק reads that רב יוסף maintained that רב רב מחייב היה רבי שתיים, and therefore לא בעי מקום ד' עקירה והנחה.

Thinking it over

1. How do we know that רב יוסף is responding to the question ודילמא הנחה הוא דלא בעי הא עקירה בעי?
2. In question(s), what did רב יוסף assume that תוס' assumed when he said הא מני רבי היא? Why?
3. What are the relative stronger and weaker points of each of two תוספות?
4. What did the ר"ת gain by his reading of the text, still רב יוסף could not accept רב יהודה's interpretation? See footnote #9.
5. In the first approach תוספות suggests that the question ודילמא הנחה הוא דלא בעי is applicable only to קלוטה, and not to שהוא כל מקום. Can we correlate this idea more closely with any of the reasons why we originally asked בעי הא עקירה בעי, i.e. ודילמא הנחה הוא דלא בעי הא עקירה בעי, רש"י ותוס' ד"ה ודילמא?
6. Why does תוספות ask here in ד"ה זרק a question about the next גמרא of זרק מרה"ר לרה"ר ורה"י באמצע?
7. We may think of קלוטה כמי שהונחה דמי meaning either that קלוטה is considered to be actually at rest (in principle) at some point, or that קלוטה does not require a resting place. Which would be more appropriate according to our תוספות?

¹⁰ This is the corrected reading in תוספות, see gloss

¹¹ And not to the original question "והא בעינן עקירה והנחה מעל גבי מקום ד' על ד' וליכא".